

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I NGỮ VĂN 7
Năm học 2023 – 2024

I. MỤC ĐÍCH ĐỀ KIỂM TRA

1. Năng lực

- Đánh giá được mức độ nhận biết và thông hiểu về đặc trưng thể loại trong phân đọc hiểu ngữ liệu ngoài SGK và tri thức tiếng Việt, khả năng diễn đạt, hành văn và cách rút ra ý nghĩa của các văn bản thơ. Phạm vi kiến thức gồm:

- + **Phân Đọc - hiểu:** Thể loại truyện ngắn
- + **Phân Tiếng Việt:** Số từ, phó từ
- Đánh giá mức độ vận dụng trong phân viết:
- + Viết văn bản phân tích đặc điểm nhân vật trong một tác phẩm văn học.
- Rèn luyện kĩ năng diễn đạt, trình bày.

2. Phẩm chất

- Biết quan tâm, yêu thương và chia sẻ đến những người xung quanh.
- Trung thực, chăm chỉ.

II. HÌNH THỨC ĐỀ KIỂM TRA

- Hình thức: Tự luận.
- Cách tổ chức kiểm tra: HS làm bài kiểm tra trong 90 phút.

III. MA TRẬN & BẢNG ĐẶC TẢ ĐỀ KIỂM TRA

1. Ma trận

MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I
Môn: Ngữ văn 7

TT	Kĩ năng	Nội dung kiến thức /đơn vị kĩ năng	Mức độ nhận thức				Tổng % điểm
			Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao	
1	Đọc	Truyện ngắn	2 (20%)	3 (25%)	2 (15%)	0	60
2	Viết	Viết văn bản phân tích đặc điểm nhân vật trong một tác phẩm văn học	1* (5%)	1* (20%)	1* (10%)	1* (5%)	40
Tỉ lệ %			25%	45%	25%	5%	100
Tổng			70%		30%		

2. Bảng đặc tả

BẢNG ĐẶC TẢ ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I
Môn: Ngữ văn 7
Thời gian làm bài: 90 phút

TT	Kĩ năng	Đơn vị	Mức độ đánh giá	Số câu hỏi
----	---------	--------	-----------------	------------

		kiến thức/kĩ năng		theo mức độ nhận thức			
				Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao
	Đọc- hiểu	Truyện ngắn	Nhận biết: - Nhận biết được chi tiết tiêu biểu, ngôi kể, đặc điểm của lời kể trong truyện. - Nhận biết được tình huống, cốt truyện, không gian, thời gian trong truyện ngắn. - Xác định được số từ, phó từ, các biện pháp tu từ. Thông hiểu: - Tóm tắt được cốt truyện. - Chỉ ra và phân tích được tính cách nhân vật thể hiện qua cử chỉ, hành động, lời thoại, qua lời của người kể chuyện. - Nêu được chủ đề, thông điệp của văn bản. Vận dụng: - Thể hiện được thái độ đồng tình/ không đồng tình/ đồng tình một phần với những vấn đề đặt ra trong tác phẩm. - Nêu được những trải nghiệm trong cuộc sống giúp bản thân hiểu hơn về nhân vật, sự việc trong tác phẩm.	2TL	3TL	2TL	
	Viết	Viết văn bản phân tích đặc	Nhận biết (0,5) - Đảm bảo cấu trúc của một bài văn nghị luận.				1TL*

	điểm nhân vật trong một tác phẩm văn học.	- Xác định được vấn đề nghị luận. Thông hiểu (2,0) - Phân tích được các đặc điểm nhân vật dựa trên những chi tiết về lời kể, ngôn ngữ, hành động...của nhân vật. - Nhận xét được nghệ thuật xây dựng nhân vật (ngôi kể, cách xây dựng chi tiết, ngôn ngữ...). Vận dụng (1,0) - Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. - Đánh giá khái quát về đặc điểm nhân vật (có thể nêu chủ đề - thông qua việc xây dựng nhân vật, tác phẩm thể hiện chủ đề gì?). - Nêu được những trải nghiệm trong cuộc sống giúp bản thân hiểu thêm về nhân vật. Vận dụng cao (0,5) - Có cách diễn đạt sáng tạo, độc đáo, hợp logic.				
Tổng			2TL	3TL	2TL	1TL*
Tỉ lệ (%)			25%	45%	25%	5%
Tỉ lệ chung			70%		30%	

IV. ĐỀ KIỂM TRA

Thời gian: 90 phút (Không kể thời gian giao đề)

ĐỀ CHÍNH THỨC

I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

ĐIỀU KÌ DIỆU DƯỚI NHỮNG GÓC ANH ĐÀO

Một phần tư số tiền trích ra từ heo đất hàng năm của các cô cậu nhóc chung cư Hạnh Phúc dùng vào việc thiện nguyện. Đó là kế hoạch từ xuân năm ngoái đến mùa xuân năm nay, được gom chủ yếu từ tiền bán ve chai.

Và nhờ kế hoạch này, không bao giờ thấy lon bia, vỏ chai nước vứt ngổn ngang dọc các hành lang, cầu thang, thang máy ở chung cư Hạnh Phúc. Những cô bé, cậu bé mà thấy chúng, mắt sáng tựa lên như bắt được vàng.

Lần thiện nguyện vào mùa xuân này, khác hẳn những lần khác, bé Uyên sẽ đại diện bạn bè trong chung cư cùng mười lăm cô nhỏ, cậu nhỏ con của các cô chú trong nhóm bạn của mẹ mua cây giống hoa anh đào về trồng bên bờ một con suối khá rộng trên đất Tây Nguyên. Đó là quê hương của Uyên và vài cô chú chung đoàn.

Những cây hoa anh đào giống cao không quá hông các bạn nhỏ. Mẹ nói, chỉ vài năm nữa thôi, đám cây ấy sẽ cao vượt đầu cả những người lớn, cho bóng mát và những vòm hoa khoe sắc sáng hồng bên bờ suối. Tối qua, khi nghe điều ấy, Uyên biết sáng nay sẽ không ngủ nướng như mọi Chủ nhật bình thường mà thức dậy từ khi bình minh vừa hé để chuẩn bị đi vào suối. Bàn chân Uyên khá mỏi, lại có thêm những vết tấy đỏ hứa hẹn đến tối có thể bị phỏng rộp vì bình thường bạn nhỏ không quen đi rừng. Tuy vậy, bạn vẫn không chút phiền hà.

Chưa bao giờ Uyên mệt tới vậy, dù việc của cô nhỏ chỉ là bê những cây giống đặt vào hố trồng cho các cô chú vun gốc. Một vài cô bạn người dân tộc, da cháy sém lân la bắt chuyện:

- Tụi mình có thể trồng thêm cây vào vườn của bạn được không?

Cô nhỏ đối diện Uyên xòe ra nắm hạt giống nhỏ li ti. Bàn tay cô gầy, đen nhẻm, móng tay dính đầy ghét bẩn. Bàn tay lem nhem quen thuộc của những cô bé, cậu bé vùng sơn cước quanh năm giúp bố mẹ làm nương, kiếm củi... “Đó là hạt hoa sao.” – Cô bạn nói. – “Chúng rất dễ trồng, chỉ cần xới chút đất, bỏ hạt xuống và lấp đất lại, những cây hoa sao sẽ tự mọc mầm, nảy nhánh mà không cần nhiều công chăm bón. Mùa xuân năm sau, nếu bạn trở lại, hẳn sẽ rất bất ngờ”.

- Kìa, nó kia!

Uyên nhìn theo hướng tay cô bạn chỉ. Một vài khóm hoa sao màu tím hồng mọc trên bờ đất đỏ, nhỏ li ti tựa như lũ sao trên trời vừa tinh nghịch rủ nhau trốn xuống trần tắm nắng. Mỗi khi có chị gió bay qua, lũ sao tím nhỏ bé ấy lại nhảy múa đong đưa bên nhau, xôn xao, lấp lánh rất đẹp mắt.

Và cô nhỏ nhanh chóng làm vài thao tác. Uyên đã thấm mệt, nhưng sự hào hứng của cô bạn khiến Uyên thấy mình không thể quay lơ. Hai đĩa cắm cúi gieo những nhúm hạt xuống gốc cây anh đào. Trước khi ra về, Uyên kịp nhận ra bờ vai cô bạn nhỏ gầy guộc, gân xanh nổi lên. Uyên gỡ khăn quàng cổ của mình choàng tặng bạn mới quen. “Ôi, đây là cái khăn đẹp nhất mình từng thấy đấy! Cảm ơn bạn!” – Cô bạn cười thật tươi, khoe hàm răng sún. Cô tỏ ra có chút ái ngại vì chẳng có gì để tặng lại Uyên.

Đó là câu chuyện của mùa xuân năm ngoái. Năm nay Uyên cùng mẹ và các cô chú, bạn bè trở lại bán cũ tặng áo mới cho các bạn nhỏ đón Tết. Mọi người cùng hẹn nhau ra nơi những cây hoa anh đào năm trước trồng bên bờ suối. “Lên xem vậy thôi, chứ chưa chắc có hoa hoét gì đâu. Phải năm sau nữa cây mới ra hoa được.” Chú Hòa đi cùng đoàn nói. Uyên cười tủm tỉm như thể đã có hẹn đi thăm lại người bạn cũ.

Quả nhiên những cây anh đào đã cao ngang người lớn, lá xanh mướt mát đầy sức sống nhưng không bói ra một bông hoa. Bất ngờ, dưới những gốc anh đào, từng vạt hoa tím tím nở bung xòe như những thảm sao dạo chơi trên mặt đất khiến mọi người ngạc nhiên hết sức. Mọi người phút chốc quên đi chuyện cây hoa anh đào còn lâu mới nở và không ngớt lời khen ngợi vẻ đẹp quyến rũ của loài hoa như đến từ giấc mơ nào đó. Chỉ Uyên biết chính xác là loài hoa ấy đến từ đâu. Từ bàn tay gầy gò, đầy ghét bẩn của cô bạn nhỏ năm cũ. Bàn tay ấy đã tặng Uyên và mọi người một món quà ngọt ngào, tươi xinh hết sức trong ngày xuân mới.

Uyên nhớ tới cô bạn nhỏ ấy, chẳng biết bạn ở đâu và còn gặp lại nữa hay không? Hẳn bạn sẽ rất vui vì sắc hoa duyên dáng bạn gieo trồng đã khiến bất cứ ai gặp cũng phải mến yêu.

(Võ Thu Hương, *Điều kì diệu dưới những gốc anh đào*, NXB Văn học, 2022, tr. 72 - 77)

Trả lời các câu hỏi:

Câu 1. (1,0 điểm) Văn bản trên được viết theo ngôi kể thứ mấy?

Câu 2. (1,0 điểm) Tìm **01** số từ và **01** phó từ trong câu văn sau:

“Bàn tay ấy đã tặng Uyên và mọi người một món quà ngọt ngào, tươi xinh hết sức trong ngày xuân mới”.

Câu 3. (1,0 điểm) Tóm tắt các sự việc chính trong tác phẩm.

Câu 4. (1,0 điểm) Hành động “Uyên gỡ khăn quàng cổ của mình choàng tặng bạn mới quen” thể hiện tính cách gì của nhân vật Uyên?

Câu 5. (0,5 điểm) Qua câu chuyện trên, em rút ra được **02** thông điệp gì thật ý nghĩa cho bản thân mình?

Câu 6. (1,0 điểm) Em có đồng tình với việc làm “Một phần tư số tiền trích ra từ heo đất hàng năm của các cô cậu nhóc chung cư Hạnh Phúc dùng vào việc thiện nguyện[...] được gom chủ yếu từ tiền bán ve chai” không? Vì sao?

Câu 7. (0,5 điểm) Em hãy nêu **02** việc tốt mà em đã làm để giúp đỡ người khác?

II. VIẾT (4,0 điểm)

Viết bài văn phân tích nhân vật cô bé Uyên trong truyện ngắn “Điều kì diệu dưới những gốc anh đào” của Võ Thu Hương.

----- Hết -----

V. ĐÁP ÁN – BIỂU ĐIỂM

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I MÔN: NGỮ VĂN 7

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	ĐỌC-HIỂU		6,0
	1	- Ngôi thứ ba	1,0
	2	- Số từ: <i>một</i> - Phó từ: <i>đã</i> (hoặc <i>mọi, hết sức</i>)	0,5 0,5
	3	Tóm tắt: - Uyên cùng các bạn nhỏ ở chung cư Hạnh Phúc thường nuôi heo đất từ việc thu gom ve chai để làm thiện nguyện. - Trong lần thiện nguyện mùa xuân năm ngoái, Uyên cùng cô bạn nhỏ mới quen trồng đám hoa sao dưới những gốc cây anh đào. - Trước khi ra về, Uyên gỡ khăn quàng cổ của mình choàng tặng bạn mới quen. - Trong chuyến thiện nguyện mùa xuân năm nay, Uyên nhớ đến cô bạn nhỏ từng quen khi bất ngờ chứng kiến những khóm hoa sao bung xòe duyên dáng.	1,0
	4	- Hành động thể hiện Uyên là một cô bé tinh tế, biết quan tâm, chia sẻ với người bạn mới gây gò, khắc khổ.	1,0
	5	- HS có thể rút ra các thông điệp khác nhau, nhưng cần đảm bảo các ý sau: + Hãy biết yêu thương, quan tâm và chia sẻ đến những mảnh đời còn khó khăn. + Hãy biết yêu quý, gìn giữ, bảo vệ thiên nhiên.	0,5
	6	- HS trả lời đồng tình, không đồng tình hoặc vừa đồng tình vừa không đồng tình và có lí giải phù hợp, thuyết phục. <i>Gợi ý:</i> HS đồng tình với việc làm, vì: + Việc làm của các cô cậu nhóc thể hiện ý thức bảo vệ môi trường, các bạn biết kiếm tiền từ việc thu gom ve chai. + Việc trích tiền từ heo đất để làm thiện nguyện cho thấy các bạn nhỏ biết quan tâm, yêu thương và sẻ chia.	0,5 0,5
	7	HS nêu được ít nhất 02 việc tốt để giúp đỡ người khác.	0,5
II	VIẾT		4,0
		a. <i>Đảm bảo cấu trúc của một bài văn nghị luận.</i>	0,25
		b. <i>Xác định được vấn đề nghị luận:</i> - Giới thiệu nhân vật cô bé Uyên trong văn bản “Điều kì diệu dưới	0,25

	<i>những gốc anh đào” của Võ Thu Hương.</i> - Nêu khái quát ấn tượng về nhân vật.	
	<i>c. Phân tích nhân vật cô bé Uyên:</i> - Phân tích được các đặc điểm của nhân vật dựa trên những chi tiết về lời kể, hành động, suy nghĩ...của nhân vật: + Uyên là một cô bé tấm lòng nhân hậu, biết quan tâm, yêu thương và chia sẻ với những người xung quanh. + Uyên không ngại khó khăn, vất vả để làm những công việc thiện nguyện. + Uyên có tình yêu với thiên nhiên, có ý thức gìn giữ, bảo vệ, vun trồng những vẻ đẹp của thiên nhiên. - Nhận xét được nghệ thuật xây dựng nhân vật của nhà văn: + Khắc họa nhân vật thông qua hành động, cử chỉ và những suy nghĩ đậm chất nhân văn. + Lời kể chuyện nhẹ nhàng, giàu cảm xúc, lời văn mộc mạc, giản dị, chân thực. - Nêu đánh giá và bài học về nhân vật: + nhân vật tạo nên điểm nhấn cho câu chuyện kể. + mang đến bài học quý về tình yêu thương và sự sẻ chia trong cuộc sống.	2,5
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0,5
	<i>e. Sáng tạo:</i> Bổ cục mạch lạc, lời văn giàu cảm xúc, có tìm tòi, phát hiện độc đáo, mới lạ.	0,5

BIỂU ĐIỂM DÀNH CHO HỌC SINH KHUYẾT TẬT

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6,0
	1	- Ngôi thứ ba	1,0
	2	- Số từ: <i>một</i> - Phó từ: <i>đã</i> (hoặc <i>mọi, hết sức</i>)	0,5 0,5
	3	Học sinh tóm tắt ngắn gọn, đảm bảo nội dung tác phẩm.	1,0
	4	- Hành động thể hiện Uyên là một cô bé tinh tế, biết quan tâm, chia sẻ với người bạn mới gầy gò, khắc khổ.	1,0
	5	- HS có thể rút ra ít nhất 01 thông điệp: + Hãy biết yêu thương, quan tâm và chia sẻ đến những mảnh đời còn khó khăn. + Hãy biết yêu quý, gìn giữ, bảo vệ thiên nhiên.	0,5

	6	- HS đưa ra quan điểm của bản thân và có lí giải phù hợp, thuyết phục.	1,0
	7	HS nêu được 01 việc tốt để giúp đỡ người khác.	0,5
II		VIẾT HS viết được đoạn văn ngắn đảm bảo yêu cầu của đề.	4,0

VI. KIỂM TRA LẠI VIỆC BIÊN SOẠN ĐỀ

